

Sygn. akt. IV Ka 446/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy
w składzie:

Przewodniczący SSO Danuta Lesiewska

Sędziowie SO Adam Sygit - sprawozdawca

SO Małgorzata Lessnau - Sieradzka

Protokolant sekr. sądowy Dominika Marcinkowska

przy udziale Janusza Bogacza- Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 roku

sprawy **M. Ś.**

oskarżonego z art. 177§2 k.k. w zw. z art. 178 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora, pełnomocników oskarżycieli posiłkowych i obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu

z dnia 12 lutego 2014 roku sygn. akt VI K 661/12

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną karę pozbawienia wolności podwyższa do 6 (sześciu) lat; uchyla rozstrzygnięcie zawarte w pkt. 3; w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i jego wydatkami obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IV Ka 446/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z dnia 12 lutego 2014 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt VI K 661/12, oskarżonego M. Ś. uznano za winnego tego, że w dniu 09.07.2012 roku w I. przy ul (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki B. o nr rej. (...) nienależycie obserwował jezdnię, przekraczając prędkość administracyjnie dozwoloną i nie zachowując prędkości bezpiecznej w panujących warunkach drogowych oraz wymaganej szczególnej ostrożności, nie udzielił pierwszeństwa przechodzącym prawidłowo przez oznakowane przejście dla pieszych L. K. i A. J. doprowadzając do ich potrącenia w następstwie czego pokrzywdzone poniosły śmierć wskutek doznanych obrażeń ciała, tj. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i za to, na podstawie tego przepisu, wymierzono mu karę czterech lat i sześciu miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto, na podstawie art. 42 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres siedmiu lat. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądzono od oskarżonego na rzecz S. K. kwotę 15.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres zatrzymania w dniach 9-11.07.2012 roku oraz okres tymczasowego aresztowania od dnia 18.09.2012 roku. Na podstawie art. 63 § 2 k.k. na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych zaliczono okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 11.07.2012 roku.

Jednocześnie zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w 1/2 ich części i zwolniono go od opłaty.

Od powyższego orzeczenia apelację wnieśli:

1. Prokuratura Rejonowa w Inowrocławiu, zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego i na podstawie art. 427 § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 i 4 k.p.k., zarzucając:

a. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenia przepisów postępowania:

- art. 413 § 1 pkt 5 i § 2 pkt 1 k.p.k. a polegające na pominięciu w wyroku rozstrzygnięcia o wykroczeniu z art. 87 § 1 k.w. w ten sposób, że w opisie czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku skazującym sąd a quo nie ujął znamion czynu z art. 87 § 1 k.w. jako współukaranego czynu uprzedniego do przestępstwa z art. 177 § 2 k.k.,

-art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. a polegające na nieściśłym rozstrzygnięciu w zakresie orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych poprzez pominięcie wskazania czy zakaz ten dotyczy pojazdów mechanicznych wszelkiego bądź określonego rodzaju a także których stref ruchu dotyczy,

-art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 2 k.p.k. a polegające na wadliwym sporządzeniu uzasadnienia wyroku w ten sposób, iż powołano się w nim na wykluczające się okoliczności,

b. rażąco niewspółmierność wymierzonej kary pozbawienia wolności podczas, gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu, jak również właściwości i warunków osobistych oskarżonego wynika, że dla spełnienia celów wychowawczych i zapobiegawczych kary oraz jej społecznego oddziaływania konieczne jest orzeczenie kary surowszej,

i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez: uzupełnienie w punkcie 1 czynu przypisanego oskarżonemu o opis zawierający znamiona z art. 87 § 1 k.w. poprzez umieszczenie zapisu „znajdując się w stanie po użyciu podobnie działającego do alkoholu środka w postaci przetworów ziela konopi innych niż włókniste”, uzupełnienie w punkcie 2 orzeczenia o środku karnym poprzez wskazanie, że zakaz ten dotyczy prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, wodnym i powietrznym oraz wymierzenie kary ośmiu lat pozbawienia wolności.

2. pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego W. J., zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, zarzucając jej - w odniesieniu do zgromadzonego materiału dowodowego, całokształtu okoliczności zdarzenia, wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu i wcześniejszej karalności oskarżonego - niewspółmierną łagodność i wnosząc o zmianę wyroku poprzez wymierzenie kary sześciu lat pozbawienia wolności oraz dziesięciu lat zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i utrzymanie wyroku w pozostałej części.

3. obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w części, tj. odnośnie punktu 1 w części dotyczącej orzeczenia o karze oraz w punktach 2, 3 i 6 i zarzucając:

-rażącą niewspółmierność kary poprzez: nieprawidłowe zastosowanie zasad i dyrektyw sądowego wymiaru kary, naruszenie zasad prewencji, nienależyte uwzględnienie stopnia zawinienia sprawcy i jego postawy, w sytuacji gdy dla osiągnięcia jej celów wystarczające byłoby jej orzeczenie, odnośnie kary pozbawienia wolności oraz środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, w znacznie niższych rozmiarach,

-obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia a mianowicie art. 7 k.p.k. poprzez dowolność ocen w zakresie ustalenia okoliczności, jakie stanowiły podstawę do ustalenia wysokości zasądzonego zadośćuczynienia,

-błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia a polegający na przyjęciu, że zakres i rozmiar krzywdy doznanej przez S. K. wskutek śmierci jego matki daje podstawę do przyznania mu tytułem zadośćuczynienia kwoty 15.000 złotych,

-obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez naruszenie przepisu art. 626 § 1 k.p.k. a polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu, że sytuacja materialna i majątkowa oskarżonego pozwala na poniesienie przez niego kosztów sądowych w 1/2 ich części,

i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i w konsekwencji: wymierzenie oskarżonemu kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze z rozważeniem możliwości zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary, wymierzenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w niższym rozmiarze, zasądzenie od oskarżonego na rzecz S. K. kwoty 3.000 złotych zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i zwolnienie oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

4. pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego S. K. w części dotyczącej orzeczenia o karze, zarzucając:

-błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, który mógł mieć wpływ na jego treść a polegający na ustaleniu, iż oskarżony nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych w całości,

-rażącą niewspółmierność wymierzonej kary oraz środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, podczas gdy znaczny stopień społecznej szkodliwości czynu, stopień jego zawinienia, zachowanie się sprawcy po popełnieniu przestępstwa, dotychczasowy tryb życia, w szczególności uprzednia karalność a także wzgląd na cele zapobiegawcze i wychowawcze oraz potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, uzasadniają wymierzenie kary znacznie surowszej,

i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie kary pozbawienia wolności w wymiarze oscylującym w górnej granicy ustawowego zagrożenia oraz zastosowanie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w wymiarze znacznie surowszym, obciążenie oskarżonego kosztami postępowania sądowego w całości i utrzymanie w mocy pozostałych rozstrzygnięć, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Zasadne były jedynie apelacje wniesione na niekorzyść oskarżonego i to wyłącznie w zakresie wskazującym na wymierzenie przez sąd I instancji kary pozbawienia wolności jako rażąco niewspółmiernie łagodnej, co skutkowało zmianą wyroku poprzez podwyższenie jej wymiaru do sześciu lat a ponadto dalsza jego zmiana (tj. uchylenie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 3) była konsekwencją oświadczenia złożonego już na etapie rozprawy odwoławczej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego S. K..

I.

Apelujący nie zakwestionowali poczynionych przez sąd I instancji ustaleń faktycznych a skutkujących przyjęciem, iż oskarżony M. Ś., kierując samochodem osobowym, dopuścił się umyślnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym i doprowadzając do potrącenia pokrzywdzonych spowodował ich śmierć, dopuszczając się w ten sposób przestępstwa kwalifikowanego z art. 177 § 2 k.k. W zakresie przypisanego bezprawnego zachowania jedynie rzecznik oskarżenia publicznego sformułował zarzut naruszenia przepisów postępowania w postaci przepisu art. 413 § 1 pkt 5 i § 2 pkt 1 k.p.k. a polegający na pominięciu w wyroku rozstrzygnięcia o wykroczeniu z art. 87 § 1 k.w. Apelujący uznał, iż prawidłowe orzeczenie winno uwzględniać w opisie czynu przypisanego oskarżonemu a stanowiącego przestępstwo, również znamiona współukaranego czynu uprzedniego a stanowiącego wykroczenie. Zarzut ten był niezasadny. Ponieważ apelujący w tym zakresie nie zakwestionował prawidłowości zarówno ustalenia faktycznego, jak i przyjętej przez sąd konstrukcji prawnej współukaranego czynu uprzedniego (strona 5 apelacji) a tym samym zakres zaskarżenia uniemożliwiał dalej idącą weryfikację powyższego, sąd odwoławczy ogranicza się jedynie do wskazania, iż w takiej sytuacji sąd nie był zobowiązany do wskazywania w opisie czynu zachowania wyczerpującego znamiona wykroczenia. Wskazane w środku zaskarżenia orzeczenia nie przystają do realiów przedmiotowej sprawy przede wszystkim dlatego, że dotyczą sytuacji, gdy czynem współukaranym jest zachowanie wyczerpujące znamiona

przestępstwa a nie wykroczenia, jak w nin. sprawie. Niezależnie od wyrażanych w orzecznictwie rozbieżnych poglądów o tym, czy ustalenie zaistnienia czynu współlukaranego wymaga – w tym zakresie - rozstrzygnięcia uniewinniającego czy umorzenia postępowania, ewentualnie uzupełnienia opisu czynu będącego podstawą skazania, podnieść należy, że dotyczy to sytuacji, gdy już sam zarzut wniesionej skargi publicznej dotyczył, co najmniej, dwóch zachowań a kwalifikowanych jako odrębne przestępstwa a ponadto tylko w przypadku zbiegu przestępstw u podstaw redukcji wielości ocen, na zasadzie przestępstwa współlukaranego (uprzedniego lub następczego), leży wzgląd funkcjonalny a wynikający z założenia, że nie zachodzi potrzeba karania za wszystkie zbiegające się przestępstwa. Tym samym sąd odwoławczy w realiach przedmiotowej sprawy i jednocześnie odnosząc się do zakresu zaskarżenia, uznał że nie doszło do naruszenia wskazanej przez apelującego normy procedowania, jak i nie był uprawniony do interwencji - z urzędu - na niekorzyść oskarżonego poza zakresem zaskarżenia. Równie chybionym był zarzut, iż pominięcie w opisie znamion czynu współlukaranego rodzi wątpliwość, co do tego czy sąd wymierzając karę wziął w ogóle pod uwagę okoliczność kierowania przez oskarżonego pojazdem w stanie po użyciu środka odurzającego (vide: strony 37-38 uzasadnienia).

II.

Rzecznik oskarżenia publicznego również niezasadnie uznał za wadliwe rozstrzygnięcie odnośnie środka karnego a zawarte w punkcie 2 wyroku, przyjmując, iż nie wskazano jakich pojazdów mechanicznych on dotyczy oraz których ze stref ruchu. Zgodnie z art. 42 § 1 k.k. sąd może orzec zakaz prowadzenia pojazdów określonego rodzaju w razie skazania osoby uczestniczącej w ruchu za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w szczególności jeżeli z okoliczności popełnionego przestępstwa wynika, że prowadzenie pojazdu przez tę osobę zagraża bezpieczeństwu w komunikacji. Przepis ten daje sądowi uprawnienie do ograniczenia orzeczanego zakazu do określonych typów/rodzajów pojazdów. W przedmiotowej sprawie słusznie uznano – i powyższego apelujący nie kwestionował – za konieczne rozciągnięcie zakazu na wszelkie możliwe pojazdy mechaniczne oraz wszelkie środowiska, w których możliwe jest ich wykorzystanie. Dlatego uznano, że Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, orzekając na podstawie art. 42 § 1 k.k. zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, wywiązał się z obowiązku określenia zakresu ustanowionego zakazu. Użyte w wyroku sformułowania w sposób zrozumiały i jednoznaczny wskazują, iż środek ten dotyczy wszystkich pojazdów mechanicznych oraz wszelkich możliwych stref ruchu z ich wykorzystaniem.

III.

Niezasadny był również zarzut apelacji prokuratorskiej a wskazujący na uchybienie przez sąd I instancji dyspozycji art. 410 k.p.k. w zw. z art. 424 § 2 k.p.k., polegające na powołaniu się w uzasadnieniu wyroku na okoliczności wzajemnie wykluczające się. Apelujący nie dostrzegł, iż opinia wydana przez jednostkę penitencjarną, w której przebywał oskarżony w toku tymczasowego aresztowania wskazywała zarówno na negatywne, jak i na pozytywne, okoliczności (k. 961-962). Zasadnie więc fakt wcześniejszego ukarania dyscyplinarnego i identyfikacja z podkulturą przestępczą zostały potraktowane jako okoliczności obciążające a udzielanie nagród regulaminowych i nie wykazywanie zachowań agresywnych należało oceniać jako okoliczności łagodzące.

IV.

Natomiast generalnie zasadny był zarzut apelacji prokuratorskiej oraz pełnomocników oskarżycieli posiłkowych a wskazujący na rażącą niewspółmierność (łagodność) wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności. Za popełnienie przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. ustawodawca przewiduje karę od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności. Ustalenie przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu kary na poziomie 4 lat i 6 miesięcy czyni tę karę rażąco łagodną, gdyż: nieadekwatną do niezwykle wysokiego stopnia społecznej szkodliwości popełnionego czynu (a wyrażającego się w zakresie umyślnego naruszenia norm bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz w zakresie spowodowanych następstw), nie uwzględniającą prawidłowo negatywnych cech podmiotowych sprawcy (faktu uprzedniej karalności sądowej i działania w okresie ustanowionej próby związanej z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności – k. 43, 118, 302-303, 1166) a tym samym nie realizującą w wystarczającym stopniu celów wychowawczych i zapobiegawczych kary oraz jej społecznego oddziaływania.

Jako podstawę odwoławczą ustawodawca traktuje tylko taką niewspółmierność kary, która ma charakter rażąca. Nie chodzi, więc o każdą różnicę między karą wymierzoną a karą, którą należałoby wymierzyć, ale o różnicę o charakterze zasadniczym. Zatem rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt. 4 k.p.k., zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica między karą wymierzoną przez sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz mających ewentualne zastosowanie dodatkowych dyrektyw szczególnych. Zgodnie z art. 53 § 1 k.k. kara nie może przekraczać stopnia winy. Zasada winy pełni, więc zarówno funkcję legitymującą odpowiedzialność karną, jak i limitującą wielkość kary. Przy przestępstwie nieumyślnym z art. 177 k.k. istotnym dla kwestii kary jest czy zasady bezpieczeństwa zostały naruszone w sposób nieumyślny czy – jak w niniejszej sprawie – umyślny, oraz jaki był ich zakres i charakter. Jednocześnie ogólnoprewencyjny cel kary, rozumiany jako kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa, wymieniony został w tymże przepisie w ostatniej kolejności. Ustawodawca, bowiem przed odwołaniem się do potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, wskazał, że sąd winien wymierzyć karę adekwatną do stopnia zawinienia sprawcy i szkodliwości społecznej jego czynu, przy uwzględnieniu celów zapobiegawczych i wychowawczych, które ma osiągnąć wobec oskarżonego. Z redakcji tego przepisu wynika, więc że cele w zakresie prewencji indywidualnej mają pierwszeństwo przed zadaniami kary związanymi z prewencją generalną. Nadto odwołanie się do potrzeb kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa wskazuje, iż prewencja ogólna pojmowana jest przez ustawodawcę w ujęciu pozytywnym. Ujęcie to determinuje jej trzy podstawowe cele: pierwszy z nich to wpływanie poprzez działalność wymiaru sprawiedliwości na przyswajanie przez społeczeństwo obowiązujących norm prawa karnego, drugi to budowanie zaufania społecznego do funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, trzeci zaś to czynienie zadość poczuciu sprawiedliwości społeczeństwa, wynikającego z tego, że każdy sprawca jest karany w granicach winy. Zdaniem sądu odwoławczego prawidłowe zastosowanie tych dyrektyw w przedmiotowej sprawie wiązało się z koniecznością podwyższenia wymiaru kary orzeczonej przez sąd I instancji.

Wobec powyższego argumentację skarżących, sprowadzającą się de facto jedynie do zakwestionowania wniosków wyciągniętych przez Sąd Rejonowy w Inowrocławiu z prawidłowo ustalonych faktów (art. 454 § 2 k.p.k.), a w szczególności dotyczących okoliczności popełnienia przedmiotowego czynu i cech podmiotowych sprawcy, przede wszystkim jego wcześniejszej karalności sądowej i czasu powrotu do przestępstwa, uznano za uprawnioną i potwierdzoną okolicznościami przedmiotowej sprawy. Jednocześnie sama odmienna ocena znaczenia określonego faktu przez sąd odwoławczy, która wpłynęła na zmianę orzeczenia co do kary, nie oznacza, że doszło do zmiany ustalenia faktycznego, przyjętego za podstawę zaskarżonego wyroku (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2006 roku w sprawie V KK 491/05).

W przedmiotowej sprawie sąd odwoławczy nie miał wątpliwości, iż kara pozbawienia ustalona na poziomie wynikającym z wyroku sądu I instancji jest karą niesprawiedliwą, gdyż rażąco łagodną i nie uwzględniającą w prawidłowy sposób tych okoliczności, które winny mieć na nią wpływ i które właściwie ustalono w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Sąd odwoławczy uznał więc, iż prawidłowo ustalone okoliczności faktyczne, mające wpływ również na sposób prawnokarnej relacji na popełnione przestępstwo, nakazują podwyższenie kary do sześciu lat pozbawienia wolności. Za słuszny uznano więc wniosek apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego W. J., postulującego wymierzenie właśnie takiej kary. Zachowanie sprawcy przedmiotowego czynu z art. 177 § 2 k.k. należało uznać za wysoce naganne społecznie i zasługujące na ocenę surowszą niż uczynił to Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, który przecież sam przyjął bardzo wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu (vide: strona 37 uzasadnienia) aby móc ją uznać za sprawiedliwą. Taki wniosek jest wynikiem: zakresu umyślnego naruszenia kilku podstawowych zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym uderzenia w pokrzywdzone na przejściu dla pieszych i to przy przekraczaniu go przez nie z lewej na prawą stronę, patrząc z kierunku jazdy oskarżonego czyli już po przekroczeniu osi jezdni oraz następstw zachowania oskarżonego w postaci zgonu dwóch osób pokrzywdzonych przestępstwem (podnieść należy, że ustawodawca kwalifikację czynu z art. 177 § 2 k.k. przyjmuje już w przypadku zaistnienia ciężkiego uszczerbku na zdrowiu choćby jednej osoby) w żadnej mierze nie przyczyniających się do zaistnienia wypadku, jak i negatywnych cech podmiotowych sprawcy, już wcześniej karanego sądownie i dopuszczającego się powrotu

do przestępstwa w okresie stosowania instytucji oddziaływania probacyjnego, krótko po wydaniu wcześniejszego orzeczenia skazującego (wyrok Sądu Rejonowego w Inowrocławiu w sprawie II K 1000/11 zapadł bowiem w dniu 26 marca 2012 roku).

V.

Niezasadny był natomiast wniosek apelacji prokuratorskiej o wymierzenie kary 8 lat pozbawienia wolności. Apelujący w tym zakresie powołał się – jako na argumenty uzasadniające taki wniosek - również na sprzeczne z obiektywnymi ustaleniami okoliczności (tj. rodzaj i wymiar kary wymierzonej wcześniejszym wyrokiem skazującym), własne subiektywne przekonanie nie znajdujące potwierdzenia w materiale dowodowym (tj. prezentowanie określonej podstawy przez oskarżonego podczas rozprawy), jak i okoliczności nieistotne dla rozstrzygnięcia (tj. odbieranie oskarżonego przez koleżeństwo i dodające mu otuchy podczas oczekiwania na wejście na salę rozpraw). Wymierzenie kary w postaci maksymalnego ustawowego zagrożenia stanowiłoby w takiej sytuacji przejaw represji nieuzasadnionej okolicznościami, które – prawidłowo ustalone - powinny mieć wpływ na jej wymiar.

VI.

Niezasadny był zarzut apelacji pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego W. J. i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego S. K. a upatrujących rażąca niewspółmierność (łagodność) orzeczenia o karze również w ustalonym przez sąd I instancji wymiarze środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. W uzasadnieniu środka zaskarżenia nie ujawniono racjonalnych argumentów, przemawiających na orzeczeniem wnioskowanego a surowszego czy nawet maksymalnego w przedmiotowej sprawie okresu środka karnego. Okres siedmiu lat w pełni odzwierciedla potencjalne niebezpieczeństwo, jakie obecnie stwarza oskarżony jako potencjalny uczestnik ruchu i rozstrzygnięcie pierwszoinstancyjne w tej materii uznano za słuszne.

VII.

Niezasadne były zarzuty apelującego obrońcy oskarżonego, iż rażąca niewspółmierność wymierzonej w sprawie kary i środka karnego wynika z ich nadmiernej surowości. Odwołując się do wcześniejszej argumentacji, przywołanej na uzasadnienie rozstrzygnięcia podjętego przez sąd odwoławczy, należy jedynie dodać, że tylko kara bezwzględna pozbawienia wolności, w wymiarze ostatecznie ustalonym, będzie jedyną karą dla osiągnięcia wobec sprawcy wszystkich jej celów, nie tylko w zakresie prewencji szczególnej, ale i ogólnej. Kara ma na celu również kształtowanie społecznie pożądanej postawy skazanego a zwłaszcza ma wdrażać go do poszanowania zasad współżycia społecznego oraz przestrzegania porządku prawnego i tym samym przeciwdziałać powrotowi do przestępstwa. Swoim postępowaniem oskarżony dowiódł, iż nie zasługuje na łagodniejsze potraktowanie, skoro przestępstwa dopuścił się w okresie próby wyznaczonej wcześniejszym wyrokiem skazującym i to w krótki czas po jego wydaniu. Wymiar kary orzeczonej ostatecznie w tej sprawie uniemożliwił warunkowe zawieszenie jej wykonania. Zresztą ta instytucja oddziaływania probacyjnego nie może być zastosowana wtedy, gdy – jak w niniejszej sprawie – jej charakter, okoliczności towarzyszące popełnieniu przestępstwa, jego społeczna szkodliwość, cechy sprawcy czy wreszcie względ na społeczne oddziaływanie kary, przeciwko temu przemawiają.

Brak jest racjonalnych przesłanek aby uznać, że wymierzona oskarżonemu kara i środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych są tego rodzaju, że byłyby nieakceptowane również ze społecznego punktu widzenia a zatem nosiły cechy rażącej surowości. Rozstrzygnięcie o karze jest wynikiem oceny okoliczności przedmiotowych i podmiotowych czynu oraz analizy danych osobopoznawczych podsądnego i spełnia wymogi określone dyrektywami art. 53 k.k. Wbrew twierdzeniom skarżącego znacznie niższy wymiar kary i środka karnego nie skutkowałyby realizacją ustawowych dyrektyw kary i w ten sposób nie osiągnięto by prewencyjnych celów kary. Zapadłe w tym zakresie ostateczne rozstrzygnięcie uwzględnia również postawę sprawcy zarówno bezpośrednio po przestępstwie, jak i w toku postępowania, a formułowane odnośnie tych okoliczności wnioski przez rzecznika oskarżenia publicznego, które miałyby skutkować dalszym obostrzeniem kary, uznano przecież za nietrafne. Młody wiek oskarżonego, wykonywanie wcześniej pracy zarobkowej i kontynuowanie nauki nie mogły jednak wpłynąć na obniżenie wymiaru orzeczonej kary. Okoliczności te, jako mające wskazywać na pozytywne cechy podmiotowe

sprawcy, pozostają w sprzeczności z faktem wcześniejszej jego karalności sądowej oraz rozmiarem zawinienia w przedmiotowej sprawie a jednocześnie i wywołanych czynem następstw aby stanowiły istotne okoliczności łagodzące. Wskazane plany zawodowe, jak i osobiste, zostały przekreślone zawinionym zachowaniem oskarżonego i powoływanie się obecnie na te okoliczności nie mogło przynieść zakładanego przez skarżącego efektu. Niezrozumiałym jest dla sądu odwoławczego wskazanie, że nie jest okolicznością przemawiającą na niekorzyść oskarżonego fakt wcześniejszego ukarania za wykroczenie drogowe czy negatywne okoliczności wynikające z opinii wystawionej przez jednostkę penitencjarną. W związku z tym za niezasadną uznano argumentację skarżącego a przedstawioną na uzasadnienie wniosków o łagodniejsze orzeczenie o karze.

Jednocześnie, wbrew twierdzeniom skarżącego, okoliczności popełnienia przestępstwa, w tym jego miejsce i czas wskazują na lekceważący stosunek oskarżonego do podstawowych norm chroniących bezpieczeństwo w ruchu drogowym i ewidentnie umyślne ich naruszenie, co musiało znaleźć odzwierciedlenie również w wymiarze orzeczonego środka karnego. Tak więc brak podstaw aby za wadliwe uznać rozstrzygnięcie o okresie ustanowionego zakazu. Oskarżony dopuścił się umyślnego naruszenia zasad, wcześniej był sprawcą wykroczenia drogowego a więc jednoznacznie dowiódł, iż stwarza niebezpieczeństwo dla innych uczestników ruchu i to znaczne. Dlatego uznano, że okres na jaki zostanie wyeliminowany z niego na skutek orzeczenia sądu I instancji jest adekwatny do tych okoliczności.

VIII.

W punkcie 3 wyroku, na podstawie art. 46 § 1 k.k., zasądzono od oskarżonego na rzecz S. K. kwotę 15.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Z uwagi na cofnięcie wniosku, którego złożenie skutkowało podjęciem tego rozstrzygnięcia, już na etapie rozprawy odwoławczej (k. 1217v) uchylono to rozstrzygnięcie. Tym samym odnoszenie się do sformułowanych w tym zakresie zarzutów przez obrońcę oskarżonego stało się bezprzedmiotowe.

IX.

Za bezzasadne uznano również zarzuty kwestionujące prawidłowość rozstrzygnięcia o kosztach sądowych. W punkcie 6 wyroku zasądzono je od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa w 1/2 ich części i zwolniono go z obowiązku uiszczenia opłaty. Bezpodstawnie apelujący obrońca oskarżonego podnosi, iż sytuacja materialna i majątkowa oskarżonego winna skutkować zwolnieniem go w całości z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych. Oskarżony jest osobą młodą, zdolną do wykonywania pracy zarobkowej, wcześniej osiągającą dochody i sam fakt wymierzenia kary bezwzględnej pozbawienia wolności nie może być podstawą do podjęcia wnioskowanego przez obrońcę oskarżonego rozstrzygnięcia. Jeżeli koszty te nie zostaną uregulowane a na etapie postępowania wykonawczego dojdzie do przeprowadzenia egzekucji komorniczej i stwierdzenia jej bezskuteczności, to może przecież zapaść rozstrzygnięcie umarzające tę należność Skarbu Państwa.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego w tym zakresie zarzucił dopuszczenie się błędu w ustaleniach faktycznych a polegający na ustaleniu, iż oskarżony nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych w całości i wniósł o zmianę orzeczenia. Odnosząc się do wymowy całości tego środka zaskarżenia oraz wniosku z k. 986 należy podnieść, iż Sąd Rejonowy w Inowrocławiu podjął rozstrzygnięcie wyłącznie odnośnie kosztów sądowych a nie wszystkich kosztach procesu. Kwestia pozostałych kosztów przedmiotowego procesu czyli uzasadnionych wydatków stron, w tym poniesionych w związku z ustanowieniem w sprawie pełnomocnika (art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k.) może być przedmiotem dalszego rozstrzygnięcia (art. 626 § 2 k.p.k.) i ewentualnego odrębnego zaskarżenia. Natomiast okoliczności wskazane przez sąd I instancji na uzasadnienie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 6 wyroku sąd odwoławczy w pełni aprobejuje.

X.

Wobec powyższego zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną w punkcie 1 karę pozbawienia wolności podwyższono do sześciu lat i uchylono rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 wyroku. W pozostałym zakresie zaskarżony

wyrok utrzymano w mocy. Jednocześnie oskarżonego zwolniono do obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.